

Tvorba testových otázek žáky

Postup formativního hodnocení

I. Identifikační údaje:

Autor materiálu: Mgr. Eva Luhanová

Název školy, na níž autor působí: ZŠ Záškola, Brandýs nad Labem

II. Kontext:

Cílová skupina: 3. ročník

Předmět, v němž byla technika realizována: člověk a jeho svět

Další relevantní informace: Tvorba testových otázek dětmi pro děti je skvělou reflexí probraných témat a zároveň zábavou.

III. Realizace a hodnocení postupu formativního hodnocení:

Popis využití vybraného postupu formativního hodnocení (jeho modifikace)

Tvorba testových (kvízových) otázek žáky jako reflexe nabytých vědomostí.

Postup zavádění a realizace postupu formativního hodnocení

Celý školní rok v předmětu člověk a jeho svět pracujeme s žáky v měsíčních tématech, která pokrývají učivo tohoto předmětu pro daný ročník ZŠ. Snažíme se pracovat tak, aby žákům nové informace nevypadly z hlavy hned po ukončení tématu. I proto si v průběhu roku žáci tvoří své materiály, z nichž nakonec vznikne jejich vlastní učebnice. Rozhodla jsem se, že se svými žáky zkusím vytvořit celotřídní kvíz na všechna témata tohoto školního roku, abychom si ověřili, co víme a jak rozumíme i zpětně s odstupem několika měsíců daným tématům.

Postup:

1) Seznámila jsem žáky se svým nápadem. Připomněli jsme si, co je test s kvízovými otázkami. Žáci již měli dřívější zkušenost z jiného kvízového testu. Dali jsme si kritérium tří kvízových otázek na téma a jedné správné odpovědi ze tří variant ke každé otázce (*viz příloha č. 1*).

2) Žáci se rozdělili do skupinek po 2–3 a vybrali si téma, které pro třídu do kvízu zpracují.

Pracovali samostatně, mohli využívat své materiály (desky s tématy). Na A4 papír tvořili 3 kvízové otázky k danému tématu, na něž by podle nich měli všichni po tomto školním roce znát odpověď (*viz přílohy č. 2–4 – obsahují videa, jak žáci zpracovávají otázky k tématům*).

3) Kdo byl hotov, odevzdal svůj list s otázkami mně.

4) Jakmile jsem měla všechny kvízové otázky pohromadě, rozdala jsem žákům kvízový list s názvy témat a třemi číslicemi 1, 2, 3, k nimž měli žáci zaznamenat variantu a, b nebo c. Test jsem žákům četla a oni si do svých archů zaznamenávali své odpovědi (*viz příloha č. 5*).

5) Nakonec jsme si sečetli body a zjišťovali svou úspěšnost v testu za celý školní rok. Bodování bylo předem domluveno. U každé kvízové otázky byla jen jedna správná odpověď ze tří variant. Každá správná odpověď byla za 1 bod.

6) Po společné reflexi s celou třídou jsem ještě udělala rozhovor s jedním z žáků (*viz příloha č. 6*).

Reflexe učitele

Myšlenka společného testu mě nadchla. Obecně platí, že na čem žáci sami pracují, z toho mají větší radost i užitek, protože do činnosti byli nuceni vnést kousek sebe, svých vědomostí a vtipu, který moji žáci velice milují.

Mně samotné se tato práce velmi líbila, považuji ji za podařenou. Přesto vím o menších úskalích, která mohou nastat. Např. se nám stalo, že na jednom tématu pracovaly spolu dvě slabší žákyně a v testu se ukázalo, že sice otázku *Co je to ekosystém?* považují za důležitou, ale

neznají na ni správnou odpověď. Nastala chvíle, kdy jsme zjistili, že ani jedna odpověď nám nepřipadá správně. Je samozřejmě více možností, buď že já jako učitel všechny otázky zkontroluji předem, anebo to ponechám tak, jak to žáci zpracují, a případné nejasnosti budeme řešit za chodu. Takže jsme společně upravili jednu z odpovědí rovnou na místě a tím si všichni naráz opět zopakovali definici ekosystému.

Bylo pro mne velice zajímavé sledovat žáky při práci. Tvorba otázek a hledání odpovědí těch pravých i těch zavádějících je velice těžká věc. Žáci v průběhu práce zjistili, že tématu musí dobře rozumět, aby byli schopni vymyslet i ty špatné varianty. Viděla jsem, jak se do témat znovu ponořili a osvěžili si, co jsme probírali. Velice jim k tomu pomáhaly jejich vlastní materiály, které za celý rok sami nebo s mou pomocí vytvářeli.

Také jsme se potýkali s tím, že někdo věděl více, než jsme měli v materiálech, a použil to do kvízu. To se potom žáci ozývali: „Ale to jsme si neříkali!“ Těšilo mě, jak žáky práce bavila a jak se těšili, že své otázky položí ostatním.

Reflexe žáků

Žáci byli z testu nadšení, velmi dobře dopadli i v bodování, a když jsem se na konci ptala, kdo se cítí být za tento školní rok v tomto předmětu úspěšný, hlásili se nadšeně všichni. Druhý den jsem měla ještě spokojenou zpětnou vazbu od rodičů, protože žáci jim to nadšeně vyprávěli i doma.

Doporučení při využití v praxi

Tuto práci jsem využila jako reflexi témat na konci školního roku, ale jsem přesvědčená, že takto se dá zpracovávat i jednotlivé téma, a to místo písemek nebo jako jejich doplnění nebo jako příprava na test. Rozhodně to hodlám zkusit v novém školním roce.

IV. Přílohy, které dokumentují daný postup formativního hodnocení:

Příloha 1: Úvod do práce (video)

Příloha 2: Zpracování otázek 1 (video)

Příloha 3: Zpracování otázek 2 (video)

Příloha 4: Zpracování otázek 3 (video)

Příloha 5: Test

Příloha 6: Rozhovor s žákem po testu (audio)

V celém materiálu (včetně příloh) jsou použity fotografie, pracovní listy, obrázky, grafy atd. autora (pokud není uvedeno jinak). Fotografie jsou zároveň v souladu s GDPR.

